

Boštjan M. Zupančič

ELEGIJA

I

Pesnik želi, da bi bile stvari resnične.
 Včasih se vrača k travam, drevesom in oblakom,
 ki plujejo po nebu nad hribi in dolinami, in
 včasih tudi spozna, da se mu narcise,
 ki stresajo svoje glavice, plesoč v vetru,
 posmehujejo. Ostaja *le spomin* na resnico,
 ki je merilo navideznosti sveta. Edina resnica tedaj
 je zavest *o začasni* navideznosti, je spomin
 na tisto, kar dela svet, pa veliko manj od same resnice,
 obarvan in otipljiv. In tako pesnik sede k albumu
 svojih spominov, k rojstni knjigi stvari in dogodkov ter
 lista nazaj do spočetja vsega, kar jê.

II

Vsakogar žeja po pristnem vinu v velikih glinenih vrčih
 iz Kane Galilejske. Zato morda uvidi, da se Bit raduje
 človeškega veselja preprostih in uporabi svojo moč,
 da mu (po kislici življenja) natoči nektarja, pravega opoja,
 katerega pijanost je treznost, sladka treznost vsega,
 kar jê. Medtem pa farizeji v Jarušalaimu rijejo po
 jurističnih zablodah, ki so gangliji neresničnosti samo zato,
 ker jim ni bila dana, Bog že ve zakaj, preprosta milost
 spoznanja.

III

Zavêdli so jih neštivilni opravki, pospravljanje
 premičnin in vzdrževanje nepremičnin,

pa so ostali pritikline pritiklin celo ob Sobotah,
kadar zavijejo po kamnitih stopnicah v svetlo shodnico.

IV

Tako neresnična je pojmljivost sveta,
da mi ostane samo domotožje po tistem,
kar sem enkrat doživel in doumel. In če je v tem
moja molitev, potem pôjem, da bi dvakrat molil.

V

Ker je duh močnejši od videza, od stvari,
vzame v roke pesem, da bi svetu vrnil resničnost:
vêje nad krutimi senožetmi miru in vojne,
nad tako imenovano zgodovino in nad bučnim
prerekanjem ljudstev,
nad smrtmi v imenu ničesar,
nad vlomi, požigi, posilstvi in umori,
nad nerazumljivo podlostjo razrvane medčloveškosti,
nad znamenji časa, ki do nerazspoznavnosti zastirajo
večnost.

VI

Že dolgo je tega, kar je duh prišel do dna svoje
bolečine, do točke, v kateri je telo samo še drhteči zdriz,
minljivost spomina na drugo minljivost in tako naprej od
ene generacije do stote in stoprve. Toda telesnost razprostrta
v žalost brezpogojne predaje, hrustanec, ki se upogne
v poklek, to še malo ni dovolj. Že dolgo je tega, kar je
brezsmiselnost
postala protislovje in absurd in tako telo kot njegov um
vztrajata in se zjutraj z naporom volje dvigneta in
gresta na delo. Še huje mora biti, da bi bilo potem bolje.

VII

Vidim torej med temi znamenji časa kak povešen pogled
v čistem izrezu oči in vem, da je lepota; spomnim se nekega
kaligrafa v Pekingu in kako mi je zavlil svojo mojstrovino,
in vem, da je dobrota; spomnim se točke, čisto določno,
v kateri se lepota in dobrota srečata z modrostjo, pravičnostjo.

VIII

Ta točka je neskončnost enega samega trenutka, ki traja večno in zaobsega vse, ker je vseobsežna, ta točka je resnica o vsem in torej tudi o sebi sami, ker zunaj nje ni ničesar, kar bi bilo res. Vse, kar je res, je v njej in je zaobseženo in celostno in je vse. In um je ne doume, ker je on v njej in ne ona v njem in je zato manjši od nje in je zato samo v njej doma.

IX

Ta vseobseženost te celostnostne celote, znotraj katere je vse in od katere se nič ne more dokončno odtujiti, je resnica o stvari. Ni je mogoče pozabiti, mogoče pa se je odvreči od nje in očitno (od tod vse težave) je mogoče ne znati po njej hrepeneti in ne vedeti, da je ljubezen med ljudmi njen edini približek in edini tempelj. Vse je od te celote sposojeno, vsa resničnost je z njo pogojena, ker je resnična samo preko nje in v njej in vse, kar ni rečeno v zaobseženosti te celote, je neresnica, ki zavaja k nepremišljeni predrznosti. In misel je ne obseže, dobrota pa jo povzema v majhnih stvareh in v velikih žrtvah. In življenje, ki ga živimo, ni nič drugega kot njena dinamika, povzeta v milijardah različic.

X

To, pravi duh in o tem ni dvoma, je to. Če kdo želi do celote, tega ne bo razumel in ne doumel. V celoti sodelujemo tako, da jo oponašamo. Oponašamo jo tako, da smo celostni, celostna mandala naših življenj pa je povzeta v nagnjenju do drugih, kajti šele skupaj smo del te celote.

XII

Pesnik želi, da bi bile stvari resnične. Resnica je celota.

XII

In pesem je ta celota.